

1.1 Lyhyt kuvaus toiminnasta

Ympäristötoimiala tuottaa hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kilpailukykyä ja kestäväää kasvuä edistäväää ympäristöää suunnitteleamalla, luvittamalla ja valvomalla.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tehtäväalueena on viihtyisän, toimivan, terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi ja säilymiseksi järjestää rakennetun ja luonnonmukaisen ympäristön suunnittelu sekä ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto kestävään kehityksen edellyttämällä tavalla.

Lautakunnan tulee huolehtia kaupungin rakenteellisesta ja kaupunkikuvallisesta kehittämisestä tuottamalla hyväää yhdyskuntarakennetta sekä kaavoitettua maata eri toimintojen tarpeisiin sekä huolehtia liikennejärjestelmän kehittämisestä ja kaupungin ympäristönsuojelua koskevien asiakirjojen valmistelusta ja niiden toteutumisen seurannasta.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta toimii monien eri lakien tarkoittamana viranomaisena, mm. maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoitusviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena, ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaisa tarkoitettuna kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain ja kuluttajaturvallisuuslain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii rakentamisen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella sekä toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen, virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittämistä Turussa asuville ja toimiville neuvomalla, ohjaamalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestäväää kehitystä edistäen. Rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti siten, että Turun asukkaiden ja yritysten on mahdollista rakentaa laadukkaita ja kestäviä rakennuksia sekä viihtyisää, vetovoimaista ja kestävään kehityksen mukaista asuin- ja elinympäristöää.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain tarkoittamana seudullisena joukkoliikenneviranomaisena kuuden kunnan alueella ohjaten ja valvoen koko joukkoliikenteen suunnittelua ja toteutusta siten, että joukkoliikenteen palvelutaso on liikennetarpeen mukainen ja että palvelu toteutuu asianmukaisesti yhteistoimintasopimuksen mukaisen kuntien muodostamalla alueella.

Turun seudun joukkoliikennetoimisto suunnittelee joukkoliikenteen reitit ja aikataulut kuntien palvelutasotavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii mm. markkinoinnista, lipunmyynnistä, tarkastustoiminnasta, liikenteen kilpailuttamisesta, laskutuksesta ja joukkoliikenteen kuntakohtaisesta kirjanpidosta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena 17 kunnan alueella.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Väestön ikääntyminen ja keskittyminen kasvualueille, perinteinen valmistava teollisuus siirtyä entistä enemmän luonnonvarojen kestäväää käyttöää korostavaan palvelutalouteen ja ilmastomuutoksen myötä energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiaratkaisujen lisääminen kaupunki-infrastruktuurin rakentamisessa on entistäkin tärkeämpää.

Lainsäädäntömuutoksia

Lainsäädännössä on tapahtunut ja tapahtumassa vähäisiä tarkistuksia (maankäyttö- ja rakennuslaki, vesihuoltolaki, luonnonuojelulaki, ympäristönsuojelulaki, maa-aineslaki, maastoliikennelaki).

Merkittävimät muutokset liittyvät hulevesien hallintaan, joita koskevat säännöksiä on lisätty maankäyttö- ja rakennuslakiin (uusi luku 13 a). Muutokset ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Säännös korostaa hulevesien hallinnan suunnitelmallisuutta. Tämä edellyttää hulevesiasiantuntijuuden kehittämistä erityisesti ympäristötoimialalla sekä toimialojen välisten vastuiden määrittelyä johtosäädntömuutoksin.

Ympäristöterveydenhuoltoä koskevassa lainsäädännössä on tapahtumassa myös merkittäviä muutoksia koskien esim. seuraavia lakeja: elintarvikelaki, terveydensuojelulaki, kuluttajaturvallisuuslaki, tupakkalaki.

Rakennusvalvonnan seudullistaminen

Kuntien rakennusvalvonnan asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa vahvistetaan kokoamalla rakennusvalvonta isommiksi yksiköiksi. Ympäristöministeriön asettama työryhmä on selvittänyt rakennusvalvonnan suuremmiksi yksiköiksi kokoaamisen vaihtoehtoja (mm. isäntäkunta-, yhteistoiminta- ja yksityistämismallia) sekä uudistuksen vaikutuksia mm. kuntien muuhun toimintaan, muuhun viranomaisyhteistyöhön, kuntatalouteen sekä tarvittaviin resursseihin ja asiantuntemukseen. Selvityksessä käsitellään yksiköiden muodostumista sekä vapaaehtoisen yhteistyön pohjalta että velvoittavan lainsäädännön pohjalta.

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän selvitys on ollut kommentailla keväällä 2015. Rakennusvalvontojen uudistus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2016 aikana. Uudet rakennusvalvontayksiköt aloittaisivat toimintansa vuoden 2017 aikana. Toi-

minta katettaisiin tuolloin täysimääräisesti lupamaksuilla. Uudistus tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet modernisoida rakennusvalvonnan toimintaa muun muassa sähköisten menetelmien avulla. Samassa yhteydessä on tilaisuus myös luoda toimiva sanktiojärjestelmä säännösten noudattamisen tueksi.

Ympäristöterveydenhuollon valtiollistaminen

Ympäristöterveydenhuollon tai sen joidenkin osa-alueiden valtiollistamisesta on aloitettu keväällä 2015 esiselvitys, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2015 syyskuun loppuun mennessä. Esiselvityksen tavoitteena on arvioida valtiollistamiseen liittyviä vaikutuksia ja määrittää niitä kysymyksiä, joita tulisi ratkaista varsinaisessa selvitysvaiheessa, ennen mahdolliseen organisaatiomuutokseen ryhtymistä.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Turun seudun jätehuolto Oy:n ja Rouskis Oy:n kunnat allekirjoittivat yhdistymissopimuksen kesäkuussa 2014, jonka mukaisesti Rouskis Oy päätettiin sulauttaa TSJ Oy:öön. Lounais-Suomen jätehuolto Oy aloitti toimintansa 31.8.2015.

Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n toiminta-alueella vastaava jätelain 23 §:n tarkoittama, yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimielin perustettiin hoitamaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Turun seudun jätehuoltolautakunnan toiminta-alueeseen liittyvät Rouskis Oy:n omistajakunnat Kemiönsaari, Paimio, Sauvo ja Salo. Turun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.6.2015 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan perustamista koskevan sopimuksen sekä lautakunnan johtosäännön. Myös muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat hyväksyneet sopimuksen ja sopimus on allekirjoitettu 21.8.2015. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on aloittanut toimintansa 1.9.2015.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Vuonna 2016 tulee viimeistään linjattavaksi FÖLI -alueen mahdollinen laajeneminen. Vuonna 2016 alkaa myös ELY -keskuksen kanssa yhteishankintoina toteutettavat linjastokokonaisuudet Paimioon ja mahdollisesti myös Paraisille ja Myllymäelle. Matkahuollon seutulippu poistuu ja tilalle tulee Waltti -tuotteisiin perustuvat ratkaisut.

Toimintaympäristössä korostuu mobiili- ja digitaalisten palvelujen, reaaliaikaisen tiedon, avointen rajapintojen ja ympäristöä säästävien teknisten ratkaisujen (esim. sähköbussit) merkitys.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Strategiasta sekä maankäytön suunnittelua säätelevästä maankäyttö- ja rakennuslaista toimialalle ja lautakunnille johdetut tavoitteet pannaan talousarviokausittain täytäntöön strategisella sopimuksella, johon sisältyvät seuraavat strategiset painopisteet:

1.3.1 Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Yrittävä ja osaava kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Turun alueen kilpailukyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla (3.1.1)

- Kampus tiedepuisto, Blue Industry Park

Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja (3.1.3)

- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi. Käynnistetään nykyaikaisen matkakeskuksen rakentaminen.
- Valmistellaan LogiCity, Blue Industry Park ja Matkakeskus -hankkeiden kaavat ja hankkeiden toteuttamista edellyttävät toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmien mukaisesti.

Turkua kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina (3.1.5)

- Valmistellaan matkailua, kongressi- ja tapahtumatoimintaa edistäviä asemakaavoja ja niiden toteuttamista edellyttävät yleisten alueiden toteutussuunnitelmat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan (3.1.6)

- Uusien ja laajennettavien opintoharjojen toteuttamista ja opiskelija-asumisen lisäämistä edellyttävät asemakaavat ja yleisten alueiden toteutussuunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Vaikuttava ja uudistuva kaupunki (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita (3.2.1)

- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa. Joustavoitetaan kaavoitusta hyödyntäen kumppanien ja ulkoisten asiantuntijuutta ja resursseja nykyistä laajemmin.

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovittujen lopputuloksen saavuttamiseksi
- Maankäytön hankkeet ohjelmoidaan, toteutetaan ja seurataan yhteisesti toimialarajat ylittäen
- Maankäytön yhteinen toimintamalli otetaan vaiheittain käyttöön.

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.

Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla (3.2.4)

- Maankäytön hankkeiden etenemisen seurantaan otetaan käyttöön yhteinen toimialarajat ylittävä työväline.
- Kaavavarannon kehittymistä seurataan systemaattisesti, jotta ajantasainen tieto on helposti saatavilla.

Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa (3.2.5)

- Konserniyhtiöiden maankäytön kehittämishankkeet toteutetaan kumppanuushankkeina sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti. Valmistellaan kumppanuushankkeiden toimintamalli

Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta (3.2.6)

- Varmistetaan toiminnan edellyttämät riittävät ja asiantuntevat paikkatieto- ja hallintopalvelut.

Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla työtapoja (3.2.7)

- Kaupungin kiinteistöomistuksia ja -hankintoja tarkastellaan kriittisesti, ja niitä ryhdytään johtamaan aiempaa suurempina kokonaisuuksina. Edistetään niiden kaupungin kiinteistöjen jalostusta tai myyntiä, joista kaupunki on päättänyt luopua, (Kiinteistöliikelaitoksen kiinteistöjalostuskohteet), valmistelemalla tarvittavat asemakaavat sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Rakentuva kaupunki ja ympäristö (Kilpailukyky ja kestävä kasvu)

Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina (3.3.1)

- Linnakaupungin, Kampus ja Tiedepuiston, Skanssin, LogiCityn ja Blue Industry Parkin aluekehityshankkeiden kehittämissuunnitelmat, osayleiskaavat ja asemakaavat sekä niitä palvelevat ja toteuttavat yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan sopimusten ja ohjelmoinnin mukaisesti.

Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä (3.3.2)

- Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista.
- Yleis- ja asemakaavoituksella sekä yleisten alueiden suunnittelulla edistetään keskustan kehittämistä. Yleiskaava 2029-työssä hyödynnetään käynnissä olevien keskusta-alueita koskevien erillisselvitysten tuloksia. Asemakaavat ja yleisten alueiden suunnitelmat valmistellaan vuorovaikutteisesti osallistaen.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoisensa asuun. Ympäristöistä houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helpokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.
- Keskustan toimintaedellytyksiä vahvistaa kantakaupunkia ympäröivä ja keskustaan tukeutuva uudistuvien alueiden kehä Linnanfältistä Itäharjulle.

Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla (3.3.3)

- Otetaan käyttöön yhteinen maankäytön toimintamalli, jossa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista projekti- maista työskentelytapaa.
- Hyödynnetään kumppanien asiantuntijuutta ja resursseja asemakaavojen valmistelussa. Toimintatavalla edistetään kaupungin ja kumppanien yhteistä tahtotilaa ja suunnitelmien toteutumista.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4)

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten. Osayleiskaavoja ja asemakaavoja laatimalla varaudutaan monipuolisen tonttireservin kasvattamiseen, joka lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.
- Kaavoitus kohdennetaan osaksi nykyistä yhdyskuntarakennetta tai sen välittömään läheisyyteen. Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan, sitä kehystävälle kaupunkiudistusalueille ja kohti merta. Tiivistävillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkutellessa osajia ja asukkaita kaupunkiin.
- Kaavavarantoa kasvatetaan laatimalla osayleiskaavoja ja asemakaavoja. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa

kolmen vuoden asuntotuotantarvetta. Monipuolisen tonttireservin kasvattaminen lisää joustoa infran toteutuksen ja tonttien luovutuksen ajoitukseen.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6)

- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokeamisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin.

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7)

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8)

Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden läheisyyttä ja saavutettavuutta (3.3.9)

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10)

Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä (2.1.1).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tulee alueiden käytön suunnittelussa (MRL 5 §) edistää mm. turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista.

Ympäristöterveydenhuollon tavoite on ihmisten ja eläinten terveyden suojeleminen elinympäristössä vaikuttavilta haitallisilta tekijöiltä.

Osaava ja oppiva kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla (2.2.1)

- Varmistetaan riittävät ja asiantuntevat resurssit toimintaympäristön muutostilanteessa. Maankäytön yhteisen toimintamallin ja kaavoitustaksan käyttöönotto edellyttää henkilöstöltä nykyistä enemmän projektin johtamistaitoja. Alati kehittyvät ICT-järjestelmät edellyttävät jatkuvaa tietojärjestelmien osaamisen kehittämistä.

Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä (2.2.6)

- Valmistellaan uusien tilahankkeiden toteuttamisen ja käytöstä poistuvien kiinteistöjen kehittämisen edellyttämät asemakaavat ohjelmointiin perustuen.

Aktiivinen kaupunkilainen (Hyvinvointi ja aktiivisuus)

Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä (2.3.4)

- Ympäristötoimialan eri alojen asiantuntijat osallistuvat lähiöiden kehittämishankkeisiin ja yhteistyöverkostoihin. Kaupunkisuunnittelu valmistelee yhteistyössä muiden kanssa lähiöiden kehittämistä palvelevia yleissuunnitelmia, asemakaavoja ja yleisten alueiden suunnitelmia.

Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa (2.3.5)

- Yleiskaavat ja asemakaavat valmistellaan vuorovaikuttaisesti MRL:n edellyttämällä tavalla. Osallisuutta lisätään osana Drive Turku ja digitaalisen kaavoitusprosessin kehittämishankkeita.

Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi (2.3.7)

- Asiakaspalvelulla tuetaan kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä mm. keskustan elinvoimaisuuden lisäämiseksi.

1.3.2 Rakennuslautakunta

Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä (3.2.2)

- Rakennuslupakäsittelyä joustavoitetaan. Rakennuslupakäsittelyssä huomioidaan erityisesti nopeasti liikkeelle lähteviä asumis- tai yritystilatarpeita.

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3)

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.

Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella (3.3.4):

- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua huomioiden kuitenkin, että lupaehtoilta tai määräyksillä ei tarpeettomasti koroteta rakentamisen kustannuksia.

Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille (3.3.5)

- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.

Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista (3.3.8):

- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yh-

teensovittamisesta.

- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.

Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla (3.3.10):

- Esteettömyys huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön kehittämisessä kuitenkin painottaen ratkaisuja tehtäessä todennettua tarvetta, jotta rakentamisen kustannuksia ei tarpeettomasti kasvateta.

1.3.3 Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä (3.3.7):

- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto

1.3.4 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040 (3.3.6):

- Edistetään materiaalikiertäystä ja jätteiden energian hyötykäyttöä kaatopaikkaläijityksen minimoimiseksi.

1.4 Lausekkeet, kh (kj)

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta						
Toimintatuotot	4963	4756	4426	4426	4426	4426
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	11432	11256	10926	10956	11016	11106
Toimintakate	-6469	-6500	-6500	-6530	-6590	-6680
Muutos-%	- 12,7%	0,5 %	0 %	0,5 %	0,9 %	1,4 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennuslautakunta						
Toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	103	100	100	100	100	100

Toimintakate	-103	-100	-100	-100	-100	-100
Muutos-%	2,3%	-3,2%	0 %	0 %	0 %	0 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
TKS joukkoliikennelautakunta						
Toimintatuotot	26795	34634	34634	35060	35400	35920
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	44268	52084	52084	52590	53100	53880
Toimintakate	-17473	-17450	-17450	-17530	-17700	-17960
Muutos-%	0,5%	- 0,1%	0 %	0,5 %	1 %	1,5 %

1.000 €	TP 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta						
Toimintatuotot	172	156	248*	248	248	248
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut	172	156	248*	248	248	248
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Muutos-%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Lisätietoja: Lautakunnan tulot ovat ulkoisia ja laskutetaan L-S jätehuolto Oy:ltä

Kehittämiskohteet, jotka eivät mahdu talousraamiin

Yksikkö	Investointikohde	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019	Huom
Seudullinen joukkoliikenne	Runkobussilinjasto	200.000€	300.000€	300.000€	300.000€	Joukkoliikenne varaa varoja: linjaston varren uusiin katoksiin ja katosparannuksiin, ajoneuvojen infortaiment ja muiden digitaalisten palveluiden toteuttamiseen . Palvelutason nosto vuoro- tiheyttä nostamalla käsitellään erikseen.
Seudullinen joukkoliikenne	Katosten uusinta	200.000€	500.000€	500.000€	jatkuvat palvelumaksut	(JcDeaux sopimuksen päättyminen v.2017 lopussa) (koskee vain Turku) Lähtökohdat: - v. 2016 tulevien katostyyppien suunnittelu ja pilotointi sekä kilpailutus - v.2017-2018 uusien katosten toimitus (varauduttu tiettyyn alkumaksuun, hankinnan pääpaino kuitenkin palveluhankinnassa (sisältää

						<p>myös ylläpidon)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mahdolliset mainostulot voivat alentaa tarvittavia varoja
Seudullinen joukkoliikenne	Tuotteiden ja palveluiden jatkokehitys (digitaaliset palvelut ja uudet maksuratkaisut)	200.000€	200.000€	200.000€	200.000€	Turun osuus kokonaisinvestoinnista noin 2/3 (tässä ilmoitettu Turun osuus) 200.000€/v = <1% liikevaihdosta
Ympäristötoimiala	Sähköbussi	300.000€	450.000€	450.000€	450.000€	Hankkeelle haetaan TEKES rahoitusta ulkoisten suunnittelu, tutkimus ja analysointipalveluiden kattamiseksi. Lisäksi kohde nostettu Civitas hakuun mukaan (haettava budjetti 2016-2020, 370.000€). Tässä esitetyillä investointivaroilla katetaan hankekustannusten lisäksi latauspalvelun toteutus ja ylläpito (Yhteinen kehityshanke Turku Energia kanssa) sekä s-bussien tuoma lisäpääomakustannus (kalliimpi hankintahinta + varakalusto projektin alussa) sekä tuetaan uuden palvelun ja teknologian markkinointia. Erikseen haetaan investointukea TEM:ltä kalusto ja latausinfrastruktuuri-investointeille (30 – 35 % kokonaisinvestoinnista, investointien kokonaissumma on arvioitu olevan 4-5M€).
		50.000€ (ulkoinen Tekes)	50.000€ (ulkoinen Tekes) 100.000€ (Ulkoinen Civitas)	50.000€ (ulkoinen Tekes) 100.000€ (Ulkoinen Civitas)	100.000€ (Ulkoinen Civitas)	
Ympäristönsuojelu	Tammenterho	100.000€	100.000€			Toimintoanalyysin määrittelyjen mukaan
Kaavoitus	Digitaalinen kaavoitusprosessi	100.000€	30.000€			Toimintoanalyysin määrittelyjen mukaan
Suunnitteluyksikkö	3D suunnitteluohjelmistot	50.000€				Toimintoanalyysin määrittelyjen mukaan
Rakennusvalvonta	Arkistojen digitalisointi (Skannaus)	200.000€	200.000€			Toimintoanalyysin määrittelyjen mukaan
Rakennusvalvonta	Laatujärjestelmä	100.000€				Toimintoanalyysin määrittelyjen mukaan
Rakennusvalvonta	Sähköiset lupaprosessit + verkkokaupparatkaisut	80.000€	20.000€			Digitaalisten palveluiden jatkuva käyttö ja kehitys, v. 2014 - 2015 kokeilujakson jälkeen, lisäksi verkkokauppalveluiden toteutus driveTurku hankkeen kautta konsernihallintovetoisesti
Ympäristötoimiala	Civitas	20.000€	100.000€	100.000€	100.000€	Sisältö erillisen hankeohjelman mukaan (keskeisiä teemoja: Yhteiskäyttöautot ja Mobility as a service, kestävän kehityksen mukainen liikkuminen (pyöräilyn edistäminen, sähköinen liikkuminen) niin asukkaille kuin matkailijoille, edellisiä tukevien palveluiden toteuttaminen (esim. palveluita tukevat tietojärjestelmät) Koko hankkeen ulkoinen rahoitusosuus Turulle on arvioitu olevan noin
			800.000€ (ulkoinen Civitas)	800.000€ (ulkoinen Civitas)	800.000€ (ulkoinen Civitas)	

						2,5M€, lähtökohtaisesti rahoitus kattaa 100% kaikesta omasta työstä ja palveluostoista, investointeihin tukiosuus on 100% (hankeaikaisen innovaatio-osuuden poistoista), lisäksi tukena tarjotaan flat – rate 25%). Hankeaika 2016-2020.
--	--	--	--	--	--	--

2.2. Investoinnit

	Toteutunut 2014	TAM 2015	TAE 2015	TA 2016	TS 2017	TS2018	TS2019
Tilainvestoinnit							
Koneet ja kalusto							
Muut investoinnit	1.500.000	1.500.000	1.500.000	500.000	500.000	500.000	500.000

Vuosina 2014 ja 2015 joukkoliikenteen rahastusjärjestelmän ja matkustajainformaatiojärjestelmän uusiminen. Toteutunut valtionapu vuonna 2014 ja arvioitu valtionapu vuonna 2015 500.000 euroa.

Vuodesta 2016 alkaen 500.000 euroa vuodessa: Joukkoliikenteen välttämätön tuote- ja palvelukehitys esim. EMV-maksaminen, asiakkaiden mobiilipalvelut, personoidut sähköiset palvelut, paikkatietoon sidotut matkustajainformaatiopalvelut jne. Arvio valtion osallistumisesta on 200.000 euroa vuodessa. Investointikustannukset jaetaan kuntien asukasluvun mukaisesti, Turun osuus on 64,5 % tässä todetuista kustannuksista (nettoarvio kunakin vuonna 193.350 euroa).

2.3. Muutokset, kh (kj)

1.000 €	2016	2017	2018	2019
Yhteensä				

2.4 Sidotut investoinnit

1.000 €	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019

3.1 Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Ympäristötoimiala yhteensä	173	175	171*)			

Lisätietoja: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella noin 12 htv:tta, *) +1 htv, koska Salon kaupungin jätehuoltoasiamies siirtyy Turun kaupungin ympäristötoimialalle 1.9.2015 alkaen.

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta		152	148*)			

Lisätietoja: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella 8, 5 htv:tta, *) +1 htv, koska Salon kaupungin jätehuoltoasiamies siirtyy Turun kaupungin ympäristötoimialalle 1.9.2015 alkaen.

Henkilötyövuodet (htv)	TOT 2014	TAM 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Joukkoliikennelautakunta		23	23			

Lisätietoja: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella noin 3,5 htv:tta

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

Toimialan käytössä olevat		TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tilat (m ²)		6.695	6.695	6198	6198	6198	6198
Alueet (ha)		-	-	-			

Lisätietoja: Ympäristöterveydenhuollon muutto osoitteesta Linnankatu 55 osoitteeseen Puolalankatu 5

4.1 Strategiset tavoitteet, kv

4.1.1 Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Turun yleiskaava 2029	Strateginen linjaus: 3.3		Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen vaiheittain	Vaihtoehtoasetelma valmis 8/2014	Vaihtoehtojen vaikutusten arviointi	Luonnos kh, nähtävillä olo ja lausunnot		Ehdotus kh, nähtävillä olo ja lausunnot	Ehdotus kv maakunta-kaavan vahvistamisen jälkeen	
	Vaihtoehtojen vaikutusten	Linjaratkaisu kh	Ehdotuksen valmistelu				

	arviointi	Luonnok- sen valmis- telu					
<p>Tavoitteen kuvaus: Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Yleiskaava luo puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Vaihtoehtoisten kehityskuvien vaikutukset arvioidaan linjaratkaisun pohjaksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen (2.3.5), kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä (3.3.3) ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia. MRL:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukseen kuuluu mm. huolehtia mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Valmisteluajataulu on synkronoitu mm. raitiotien yleissuunnitelman ja maakuntakaavan päivityksen kanssa.</p>							

Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto	Strateginen linjaus: 3.3		Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Arviointikriteeri toteutumiseksi							
- Asuinpientalot (AO, AP, AR) k-m ²			12.500				
- Asuinkerrostalot (AK) k-m ²			102.000				
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus			>20 %				
- Työpaikkatontit k-m ²			48.000				

Tavoitteen kuvaus:
MAL-aiesopimuksen velvoittamana laaditun ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:een pohjautuvan ja sitä toteuttavan seudullisen toimenpide- ja kaavoitusohjelman sekä asunto- ja maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, jotta rakennemallissa asetetut ja myös yleiskaavallisina tavoitteina hyväksytyt väestö- ja työpaikkatavoitteet saavutetaan.
Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantarvetta.

Maankäytön yhteinen toimintamalli on käytössä	Strateginen linjaus: 3.3.3		Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintamalli käytössä			Kyllä; yhteiset maankäytön strategiset hankkeet		Kyllä; yhteiset maankäytön hankkeet	Kyllä	Kyllä

Tavoitteen kuvaus:
Maankäytön yhteisestä toimintamallista on tehty päätös ja toimintamalli on otettu täysimääräisesti tehokkaaseen käyttöön. Toimintamallin käyttöönotto tapahtuu vaiheittain siten, että toimintamalli on ensin käytössä yhteisistä maankäytön strategisissa hankkeissa (sopimuksen kohta 4.4). Kevennettyä toimintamallia sovelletaan myös muissa toimialarajat ylittävissä maankäytön hankkeissa (sopimuksen kohta 4.5).

4.1.2 Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät	Strateginen linjaus: 3.3.7		Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Matkamäärien kehitys							

	22 milj. matkaa	27 milj. matkaa	+ 2 %		+ 2 %	+ 2 %	+ 2 %
Tavoitteen kuvaus: Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistään käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä. Tehokas ja houkutteleva joukkoliikenne koko Föli-alueella vähentää Turun keskustan ja sen sisääntuloväylien ruuhkautumista sekä lisää Turun keskustan houkuttelevuutta ostos- ja asiointikohteena.							

4.2 Strategiset tavoitteet, kh

4.2.1 Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Satava - Kaksikerran osayleiskaava	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	Luonnoksen valmistelu	Tavoitteet ja mitoitus kh maakuntakaava-alueen jälkeen Luonnos kh	Luonnos KH, nähtäville ja lausunnoille		Lausunnot ehdotuksesta, Ehdotus KH ja nähtäville	Ehdotus kv maakunta-kaavan vahvistamisen jälkeen	Asema-kaavoituksen ohjelmointi
Tavoitteen kuvaus: Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävä kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikuttisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä omaleimaisella saaristomaisella alueella. Kaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa noudattaen. Kaavan valmistelussa hyödynnetään vuonna 2012 kumoutuneen osayleiskaavan selvityksiä ja arvioidaan saarten asuttamisen kustannusvaikutukset myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikuttisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.1		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 2.3.5, 3.1.3				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	Luonnos on hyväksytty kh:ssa, Natura-selvityksiä	Natura-selvitykset	Lausunnot kaavaehdotuksesta		Kaavaehdotus KH ja nähtäville Ehdotus kv	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan
Tavoitteen kuvaus: Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävä kasvua MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikuttisesti ottaen huomioon mahdollisuudet liikenteen sekä kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yhdessä Ruskon kanssa laadittava osayleiskaava tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistaen Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja hyödyntävien yritysten sijoittumismahdollisuuksia. Ehdotuksen valmistelu jatkuu kun alueelle on löydetty hyväksyttävissä olevat toimenpiteet Pomponrahkan Natura-alueen luontoarvojen turvaamiseksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikuttisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9				
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	Luonnos hyväksytty kh:ssa, Natura-selvitykset, ehdotuksen	Natura-selvitykset ja ELY:n lausunto Ehdotus kh, lausun-	ELY:n lausunto Natura-arviosta Lausunnot ehdotuk-		Ehdotus kv	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan	Asema-kaavojen laadinta ohjelman mukaan

	valmistelu	not ja nähtävillä olo	sesta, ehdotus KH ja nähtävillä olo				
Tavoitteen kuvaus:							
Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua sekä MRL:n vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.							
Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä. Laaditaan tarvittavat liikkeelliset selvitykset ja arvioinnit myös Natura-alueiden osalta. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia palveluiden järjestämiseen sekä saaren asuttamisen kustannusvaikutuksia myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Maaria – Ilmarisen osayleiskaava (Maailma)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
	Luonnos hyväksytty kh:ssa, selvitykset ja uuden luonnoksen valmistelu	Uusi luonnos kh, lausunnot ja nähtävillä olo	Kaavaluonnos KH, lausunnot ja nähtävillä olo Ehdotuksen valmistelu		Lausunnot kaavaehdotuksesta, KH ja nähtävillä olo	Ehdotus KV	Asema-kaavoituksen ohjelmointi
Tavoitteen kuvaus:							
Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.							
Yhdessä Liedon kunnan kanssa laadittava osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla pientalontontteja tukeutuen Jäkärän ja Ilmaristen taajamien palveluihin. Rinnan osayleiskaavan kanssa valmistellaan alueen ulkoilureittisuunnitelma (erillinen päätöksentekoprosessi). Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia alueen palveluiden järjestämiseen. Yleiskaava, selvitykset, vaikutusten arvioinnit ja ulkoilureittisuunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.							

Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
		Valmistelu	Ehdotus kv				
Tavoitteen kuvaus:							
Liikennejärjestelmän kehittämisessä ympäristön kannalta kestäväää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä. Liikennejärjestelmän kulmakivinä ovat liikenteen päästöjen vähentäminen ja kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus. Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille. Raskas liikenne ohjataan sujuvalla tavalla pois kaupunkirakenteesta. Osallistutaan aktiivisesti seudun jatkuvaan liikennejärjestelmän suunnittelutyöhön. Laaditaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma.							

Keskustan liikennesuunnitelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.3.2			
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Valmistelu		Ehdotus kv		
Tavoitteen kuvaus:							
Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan. Liikenneturvallisuutta parannetaan ja liikenteen ympäristöhaittoja minimoidaan.							

Raitiotien suunnittelun jatkaminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
---	--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	--	--	--

	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen			Tarkentuu kv:n päätösten mukaan		Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan	Tarkentuu kv:n päätösten mukaan
Tavoitteen kuvaus: Kaupunginvaltuuston päätösten mukaan jatketaan tarvittaessa työtä raitiotien edistämiseksi.							

Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissohjelma	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.7			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.3.2, 2.3.1, 2.1.1			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen		Valmistelu aloitettu	Ehdotus kv				
Tavoitteen kuvaus: Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämissohjelman valmistelua. Tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen ja aktiivisen elämäntavan tukeminen. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.							

Itämeren suojele	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.9			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Itämerihaasteen 75 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä			%		%	%	%
Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014-2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa.							

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.6			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kasvihuonepäästöt tn/vuosi							
Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastonmuutostyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa (tn/vuosi). Ei vielä tiedossa vuoden 2014 lukuja.							

Ruissalon opastuskeskuksen digitalisointi ja toimintamallin uudistaminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.3			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen		Selvitys	Päätökset ja toimenpiteet				
Tavoitteen kuvaus: Uudistetaan koko opastuskeskuksen toimintamalli sekä tuotettavat palvelut. Keskeisenä ratkaisuna on palveluiden digitalisointi sekä mahdollinen kumppanuus muiden toimijoiden kanssa. Palvelu laajenee myös digitaalisina palveluina ja mobiiliratkaisuna koko Ruissalon luontopolkuverkostolle.							

Ympäristöterveydenhuollon toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.2.			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Suunnitelmallisten tarkastusten osuus kaikista tarkastuksista							

	64 %			68 %	%	%	%
--	------	--	--	------	---	---	---

Tavoitteen kuvaus:

Keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja parantaa toiminnan kattavuutta ja vaikuttavuutta. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasapuolisuutta.

4.2.2 Rakennuslautakunta

Digitaaliset palvelut	Strateginen linjaus: 3.2.3		Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	otettu käyttöön	10 %	15 %	15 %	20 %	25 %	30 %

Tavoitteen kuvaus:

Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asioinnin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (eService, Lupapiste).

4.2.3 Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Runkobussilinjasto	Strateginen linjaus: 3.3.7		Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Valmistelun eteneminen			Suunnittelu		Suunnittelu	Suunnittelu ja toteutus	Suunnittelu ja toteutus

Tavoitteen kuvaus:

Suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto.

Sähköbussi Pilot -linjan toteutus	Strateginen linjaus: 3.3.7 (kestävä liikenne)		Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.5 (matkailu), 3.3.6 (ilmasto)				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Sähköbussiliikenteen aloitus, sähköbussiliikenteen kilpailukyvyn ja teknisen toimivuuden arviointi sekä liikenteen sähköistämisen laajentaminen myöhemmissä kilpailutuksissa			Ensimmäinen s-bussi aloittaa liikennöinnin		Linja 1 siirretty pääkiertojen osalta sähköbussiliikenteeksi	S-bussi toimivuuden analysointi sekä suunnitelma liikenteen sähköistämisestä	Uusia kilpailutuksia s-busseilla, mikäli v. 2018 analysointi suosittaa jatkosähköistämistä

Tavoitteen kuvaus:

Toteutetaan linjan 1 operointi sähköbusseilla kaikkien pääkierron ajoneuvojen osalta.

Lisäksi toteutetaan s-bussien taloudellinen ja toiminnallinen analysointi sekä suunnitelma liikenteen jatkosähköistämisestä.

4.2.4 Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö	Strateginen linjaus: 3.3.6		Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.1 (kilpailukyky ja työllisyys)				
	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Turun kaupunkiseudun jätepolitiikan valmistelu			Valmistelu		Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta

Tavoitteen kuvaus:

Valmistellaan vuoden 2016 aikana seudun kuntien yhteinen jätepolitiikka. Jätepolitiikan toteutus ja seuranta seuraavina vuosina.

Materiaalikierrätys ja jäteiden hyötykäyttö	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.6		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.1.1 (kilpailukyky ja työllisyys)				
Seudullisten jätehuoltomääräysten valmistelu	TP 2014	TA 2015	TAE 2016	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
			Valmistelu		Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta	Toteutus ja seuranta
Tavoitteen kuvaus: Valmistellaan vuoden 2016 aikana seudun kuntien yhteiset jätehuoltomääräykset laajentuneelle toiminta-alueelle.							

4.3 Uudistamistoimenpiteet

Taloslukuina ilmoitettu arvioidut määrärahatarpeet ko. toimenpiteen kohdalla.

4.3.1. Uudistamisohjelma 1 (Yto)

Projekti	Organi- saatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Taksojen ajanmukaistaminen	Ympäristötoimiala	7 Jatkuvaa toimintaa (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Joukkoliikenteen käytön lisääminen	Seudullinen joukkoliikenne	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Joukkoliikenteen lipputuotteiden hinnan tarkistus	Seudullinen joukkoliikenne	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Jatkuvaa toimintaan
Kaavoitustaksojen ajanmukaistaminen	Kaavoitusyksikkö	7 Hyötyjen arviointi (Seurantavaihe)	-	-	-	-	Päätetty
Kaavatalous ja toiminnan tehostaminen	Kaavoitusyksikkö	Keskeytetty					Kytkeyty osaksi toimintanalyysin toimenpiteitä
Kaupungin kiinteistöjen myynnin tehostaminen	Ympäristötoimiala	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Jatkuvaan toimintaan

4.3.2. Uudistamisohjelma 2 (Yto)

Projekti	Organi- saatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Kiinteistöjen verotustietojen päivittäminen	Kiinteistöliikelaitos, konsernihallinto	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)	Resurssointi				Kiton projekti Erillinen projekti
Lupa- ja valvontasioiden synergian hakeminen	Ympäristötoimiala	Keskeytetty					Liitetty osaksi toimintanalyysia

Seudullisen pieneläinpäivystyksen kilpailuttaminen	Konsernihallinto	6 Projektin päättäminen (Toteutusvaihe)					Tehty
Suunnittelun mitoitusten ja kustannusten keventäminen	Suunnittelu-yksikkö	Keskeytetty					Siirto Kito vetovastuulle

4.3.1. Toimintoanalyysi (Yto)

Hanke	Projekti	Organi-saatio	Nykyinen vaihe	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €	TS 2019 €	HUOM
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Tontinluovutus-prosessin tehostaminen	Kaavoitusyksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Huom. Kh:n päätökset 24.8.2015, selvitystyö käynnistetty kh:n päätöksellä
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Asiakaspalvelun nopeuttaminen ja omien resurssien uudelleen kohdentaminen	Kaavoitusyksikkö	4 Projektin toteutuksen suunnittelu (Toteutusvaihe)					
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Hulevesi- ja rakennettavuusasi-antuntija kaupunkisuunnitteluun	Kaupunkisuunnittelu	5 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	TOTEUTUNUT – VOI POISTAA LISTALTA				Tehty
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaavoitustaksojen uudistaminen	Kaavoitusyksikkö	7 Hyötyjen arviointi (Seuranta-vaihe)					Tehty
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaupunkisuunnittelun tehostaminen projektimaisella työtavalla	Kaavoitusyksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					Käynnissä
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Kaavoitus	Kaavoituksen keskittäminen kaupungin maalle ja luovutettavien kohteiden tehostettu jalostus	Kaavoitusyksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)	TOTEUTETAAN KAAVOITUSOHJELMAN KAUTTA, jossa kaupungin kohteet priorisoitu				Käynnissä
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infra suunnittelu ja toteutus	Infra (katujen ja puistojen) suunnittelun ja investointikohteiden hallinnan ja johtamisen toimintamallin muutos	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					

Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infrastruktuurisuunnittelu ja toteutus	Liikennejärjestelmän kehittämisen vastuiden selkeyttäminen	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Maankäytön johtaminen ja toimintojen organisointi/Infrastruktuurisuunnittelu ja toteutus	Yleisten alueiden suunnitteluprosessin kehittäminen	Suunnittelu-yksikkö	1 Tarpeen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Digitaaliset palvelut ja digitalisointi	Digitaalinen kaupunkisuunnittelu-prosessi ja osallisuus sekä kaavapäiväkirjan/kaavahaun uudistus	Kaupunkisuunnittelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Digitaaliset palvelut ja digitalisointi	Suunnitteluohjelmistojen käytön kehittäminen (3D tietomallit, digitalisointi)	Kaupunkisuunnittelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					
Viranomaistoiminnot	Lupa- ja valvonta-tehtävien uudelleen organisointi toimialan sisällä sekä mahdollinen kiinteistötoimialan viranomaistoimintojen siirtäminen	Ympäristötoimiala	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Selvitystyö käynnistetty kh:n päätöksellä
Rakennusvalvonta	Toimenpiteiden luvantarpeen vähentäminen rakennusjärjestyksen muutoksella	Rakennusvalvonta	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Rakennusjärjestyksen uusiminen tehty
Rakennusvalvonta	Rakennuslupapöytäkirjojen arkistointi ja rakennuslupakartan muuttaminen digitaaliseen muotoon	Rakennusvalvonta	Valmistelussa					
Rakennusvalvonta	Rakennuslupaprosessin sujuvoittaminen	Rakennusvalvonta	Valmistelussa					
Ympäristönsuojelu	Tammerterhon opastuskeskuksen toimintojen uudistaminen ja luontokoulutoiminnan siirtäminen sivistystoimialalle	Ympäristönsuojelu	2 Hyötyjen arviointi (Valmisteluvaihe)					Lautakunta tehnyt esityksen

Fabriikin alue (VR konepaja)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2		<i>Muut linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.1, 3.3.4		Kaupunkikeskustan ja kulttuurielämän laajentumisalue. Entisestä VR:n konepajarakennuksesta on kehkeytynyt merkittävä myös matkailua palveleva tapahtumapaikka (3.1.5) ja yli 400 media-alan työpaikan keskittymä. Luovan talouden ja kulttuurin keskus Logomossa yhdistyy uuden ja vanhan rakennuskannan harmoninen yhteensovittaminen (3.3.8). Logomon viereen toteutetaan uusi kerrostaloalue, Fabriikki, joka tarjoaa vetovoimaista keskusta-asumista noin 1300 asukkaalle (3.3.4). Yrjänänaukion arvokas puutaloympäristö rauhoituu kun läpiajoliikenne vähenee Köydenpunojankaaren toteuttamisen myötä. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat toteutuessaan merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta (3.3.7).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Köydenpunojankaaren itäosan ja Vaunukadun infran toteutus valmis	-1,85	Infran toteutus	-1,0	Köydenpunojankaaren toteutus alkaa	-3,0	Infran toteutus	-1,7	
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,4			Infran toteutus	-1,0			

Logomon silta ja parkki	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2		<i>Muut linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.1, 3.3.7		Ratapihan ylittävä kävelysilta parantaa Logomon luovan talouden keskuksen ja uuden Fabriikki-asuinalueen kytkentää kaupungin keskustaan ja mahdollistaa sujuvat yhteydet mm. keskustan hotelli- ja ravintolapalveluihin. Silta mahdollistaa myös pääsyn asemalaitureille, joka edistää matkojen yhdistämisketjuja. Ratapihankadun varren pysäköintitalon toteuttaminen palvelee sekä Logomoa että päärautatieaseman liityntäpysäköintiä. Pysäköintilaitos palvelee tulevaisuudessa myös Matkakeskusta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava valmis, liittyvä katu-, liikenne- ja miljöösuunnittelu								
KITO	Sillan rakentaminen alkaa	-3,2	Sillan rakentaminen	-1,82	Silta valmis		Pysäköintitalon suunnittelu		
Vesiliikelaitos									

Linnanfältti	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.3, 3.3.5, 3.3.10		Linnanfältin alueen toteutuksen pääteemoja ovat kokeellinen puurakentaminen, kaupunkirakennetta eheyttävä (3.3.4) ympäristönsä sopeutuva täydennysrakentaminen, visuaalinen ja toiminnallinen kaupunkikeskustamaisuus, asumisen uudet muodot (3.3.5), hankkeen eri toimijoiden yhteistoiminta kehittämistyössä (3.3.3) sekä vahvan olemaisen imagon ja identiteetin luominen alueelle arkkitehtonisesti modernin yleisilmeen ja ympäristötaiteen avulla (3.3.10). Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennuskannan antamia lähtökohtia (2.3.7, 3.3.8).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Infran toteutus Tonttien luovutus	-0,5 2,5	Infran toteutus Tonttien luovutus (arvio pääomatuloista)	-0,25 2,5	Infran toteutus Tonttien luovutus (arvio pääomatuloista)	-0,9 0,5	Infran toteutus Tonttien luovutus (arvio pääomatuloista)	-0,5 2,5	
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,06							

Turku Energian tontti	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8		Turku Energian kortteli on jatkumo Linnankadun varren muille kehittämishankkeille – Harpuunakortteli ja Linnanfältti ja siten toteuttaa strategista tavoitetta luoda pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina kokonaisuuksina (3.3.1). Selvitetään säilyvän rakennuskannan uusia innovatiivisia käyttötarkoituksia ja mahdollisuuksia rakentaa alueelle uusia asuinrakennuksia. Aluetta kehitetään yhdessä Turku Energian ja TVT Asunnot Oy:n kanssa tavoitteena korttelin elinvoimaisuuden vahvistaminen ja kohtuuhintainen keskusta-asuminen merellisessä ympäristössä (3.3.9)				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos suunnittelukilpailun pohjalta		Asemakaava KV						

KITO					Johtojen ja laitteiden siirrot				
Vesiliikelaitos									

Ruusukortteli (TVT)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.5, 3.3.10		Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunki-keskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Ruusukorttelin asemakaavassa selvitetään erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia tavoitteena lisätä kohtuuhintaista keskusta-asumista monipuolisten palveluiden äärellä (3.3.4, 3.3.5). Sujuvan arjen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi alueelle tavoitellaan myös palveluja eri-ikäisille (3.3.10).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV								
KITO									
Vesiliikelaitos									

Kakola	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2		<i>Muut linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.4, 3.3.8		Vetovoimainen jokirantaan tukeutuva keskustan täydennysrakentamisalue noin 1200 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9). Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen vankila-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa, puistoinen mäki-alue lisää ympäröivien kaupunginosien viihtyisyyttä ja on läntisen keskustan oma keidas. Toteutuessaan funikulaari yhdessä förin kanssa parantaa alueen saavutettavuutta ja palvelee myös matkailua (3.1.5).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Infran toteutus	-0,05	Infran toteutus	-0,25	Infran toteutus	-1,6			
Vesiliikelaitos	Infra valmis								

Telakkaranta	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.9		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.7, 3.3.8		Rakenteilla oleva vetovoimainen merellinen keskustan täydennysrakentamisalue noin 900 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9). Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen telakka-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa; jokirantaan toteutettava arki- ja työmatkaliikennettävä palveleva jalankulku- ja pyöräilyreitit edistää terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa (3.3.7).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Infran toteutus	-0,3	Infran toteutus	-0,05	Infran toteutus	-0,05	Infran toteutus	-0,05	
Vesiliikelaitos	Infra valmis								

Uusi siirtolapuutarha	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4		<i>Muut linjaukset:</i>		Kaupunginvaltuustossa hyväksytyn uudistamisohjelma 1:n mukainen hanke. Selvitetään mahdollinen Kupittaa siirtolapuutarhan korvaava paikka ja luodaan edellytykset sen toteuttamiselle				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO			Asemakaavaluonnos		Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV		
KITO	Uusi siirtolapuutarha, suunnitelma ja päätös (KITO:U1)								
Vesiliikelaitos									

Kampus tiedepuisto

TYKS U2	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.1, 3.3.3, 3.3.7		Alueen kehittämisessä tavoitellaan saumattomasti yhdessä toimivaa sairaanhoidon, ope- tuksen ja tutkimuksen kokonaisuutta, jossa seinät eivät ole tehokkaan toiminnan esteenä. Asemakaavanmuutoksella turvataan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin, TYKS:n ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ajankohtainen merkittävä kehitysvaihe sekä sairaa- lan pitkän tähtäyksen asema ottaen huomioon sairaala-alueen kulttuurihistoriallinen arvo. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin (TYKS) sairaala-alueet Kiinamylynmäellä ja Saviteh- taankadun varrella yhdistetään rautatien ja Helsinginkadun valtatie päälle rakennettavalla kannella. Kannella on suunniteltu rakennettavan nykyisen U-sairaalan korvaavat tilat. Lääketieteellisen tiedekunnan, Medisiinan, laajennus on monialainen yhteishanke, syner- giarakennus, joka rakentuu sairaalatielöjen viereen Karjaan radan varrelle. Kupittaa vanhan aseman tontilla suojellaan rakennuksia ja osoitetaan lisää uudisrakentamista näkyvällä paikalla. Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennus- kannan antamia lähtökohtia (2.3.7, 3.3.8). Helsingin valtatie muutetaan kaduksi Suntuontiel- tä Kalevanramppiin. Joukkoliikenteen runkolinjojen kehittäminen ja liikenteen toimivuuden turvaaminen edistää seudullisesti merkittävän sairaalan ja opinahjon saavutettavuutta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava on valmis								
KITO	Infran suunnittelu	-0,01	Infran suunnittelu	-0,08	Infran suunnittelu	-0,05			
Vesiliikelaitos									

Palloiluhalli	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4		<i>Muut linjaukset:</i> 3.1.5		Palloiluhallin ja pysäköintitilojen toteuttamiseksi on valmisteltu asemakaava, joka mahdollis- taa hallin toteuttamisen osoitteessa Lemminkäisenkatu 32 a olevalle tontille. Tavoitteena on, että vuokrahankkeena toteutettava palloiluhalli on valmis vuonna 2017. Palloiluhalli toteuttaminen tukee myös Turun kehittämistä matkailu- ja tapahtumakaupunkina (3.1.5).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava on valmis								
KITO									
Vesiliikelaitos									

Helsinginkatu III/ Itäharjun liittymä	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.1		<i>Muut linjaukset:</i> 3.1.3		Itäharjun maankäytön kehittämisen tukemiseksi Helsingin maantie suunnitellaan muutetta- vaksi kaduksi välillä Kalevanramppi-Jaaninsilta. Hanke toteuttaa myös Valtatie 1:n TEN – tieverkon E18 statuksen poistamista Ohikulkutien ja Turun keskustan väliltä. Tien muutta- minen kaduksi mahdollistaa kaupungin sisääntuloväylän muuttamisen kaupunkimaisem- maksi bulevardiksi ja tasoliittymän toteuttamisen, joka parantaa Itäharjun alueen saavutet- tavuutta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV								
KITO			Infran suun- nittelu	-0,05	Infran suun- nittelu	-0,05			
Vesiliikelaitos									

Pääskyvuorenrinne	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5		<i>Muut linjaukset:</i> 3.3.1, 3.3.4		Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittymi- nen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkoston. Jaaninpuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelualan maapohja on kokonaan kaupungin omistukses- sa				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaa- vaehdotus Infran suun- nittelu	0,15	Asemakaa- va KV Infran suun- nittelu						
KITO	Infran suun- nittelu	-0,15	Jaani- nojan ylittävän sillan toteutus	-2,4	Infran toteu- tus	-1,8	Infran toteu- tus Tonttien luovutus	-3,0 1,7	
Vesiliikelaitos			Infran suun- nittelu	-0,04			Infran toteu- tus	-0,76	

KITO			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3	Infran toteutus	-0,1	
Vesiliikelaitos									

Hankekokonaisuus 4

Skanssi – älykäs ja kestävä kaupunginosa

Skanssin Vallikatu	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5). Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Skanssin Vallikadun kaava-alueelle toteutetaan asuntoja noin 600 asukkaalle. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6).				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	-								
KITO	Hulevesiratkaisun ja Skanssinkadun toteutus	-0,49							
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,2							

Itäskanssi	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>		Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5) tarvittavine palveluineen, erityisesti päiväkotia ja koulu.. Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Itä-Skanssin kaava-alueelle tavoitellaan noin 2200 asukkaan väestöpohjaa. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6). Alueen hulevesiratkaisut, liikuntapaikat (2.3.) ja viheralueiden suunnittelu ovat oleellinen osa alueen kaavoitusta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosassa) Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu						
KITO	Tontinluovutuskilpailu (pohjoisosassa) Infran suunnittelu	-0,1	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,1	Infran toteutus	-2,0	Tonttien luovutus Infran toteutus	-2,0	
Vesiliikelaitos	Infran suunnittelu	-0,05			Infran toteutus	-1,0			

Hankekokonaisuus 5

LogiCity – pohjaa kasvulle

Maa-ainespuiisto	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Maa-ainespuiiston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinotonttiarjonnalle.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV								
KITO	Infran toteutus: Kettinkinkatu ja Vaijerikadun eteläosa valmiit	-0,5	Infran toteutus	-0,8	Infran toteutus	-0,9			
Vesiliikelaitos	Infran toteutus	-0,5							

Mustasuo	<i>Strateginen linjaus 3.3.1</i>		<i>Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>		Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvualueelle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Kaavan valmistelun yhteydessä selvitetään mikäli Toijalan radan yhteyteen voidaan sijoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvä järjestelyratapiha. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinotontitarjontaa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 20189		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu osalle aluetta	+0,05					Infran suunnittelu jatkuu		
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran toteutus alkaa osalle aluetta	-0,4	Infran toteutus	-1,374	Infran suunnittelu ja toteutus	-0,9	
Vesiliikelaitos			Infran toteutus	-0,2	Infran toteutus	-0,3			

Hankekokonaisuus 6

Halistenväylä

Koroistenkaari	<i>Linjauksen tunnus 3.3.7</i>		<i>Muut linjaukset 3.1.3, 3.3.4</i>		Tavoitteena on muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamattoman suurelta osin kaupungin omistuksessa oleva alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi. Uusi alue liitetään olemassa olevaan katuverkoston Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Tarkoituksena on myös selkiyttää alueen ulkoilu- ja virkistysreitistö. Samalla tutkitaan Kaarinan kaupungin puolelle sijoittuvan tuotanto- ja liikerakennusalueen liittämistä katuverkoston Turun kautta.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 20189		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran esisuunnittelu	0,05	Infran suunnittelu	0,1					
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	-0,05	Infran suunnittelu	-0,1	Infran toteutus alkaa	-2,0	Infran toteutus	-2,0	
Vesiliikelaitos			Infran suunnittelu	-0,03	Infran toteutus	-0,7	Infran toteutus	-0,4	

Koroinen	<i>Linjauksen tunnus 3.3.7</i>		<i>Muut tot.linjaukset 3.3.4, 3.3.5</i>		Liikenteellisesti tavoitteena on mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentaminen Markulan tieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen. Samalla Gregorius XI:n tien liikennejärjestelyä kehitetään. Vanhan Tampereentien ja rautatien tasoristeyksen tilalle suunnitellaan alkukkaa nykyistä tasoristeystä etelämmäksi. Vanhan Maarian Kirkkosillan on tarkoitus jäädä kevyen liikenteen käyttöön. Rautatien osalta kaavoituksen yhteydessä selvitetään kaksirataistamista sekä mahdollisten paikallisjunapysäkkien. Tarkoituksena on mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Alue on kaupungin omistuksessa.				
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 20189		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaavaehdotus Infran esisuunnittelu		Asemakaava KV		Infran suunnittelu				
KITO	Infran suunnittelu	-0,05			Infran suunnittelu	-0,1			
Vesiliikelaitos					Infran suunnittelu	-0,05			

Käynnistyvät hankkeet:

Hankekokonaisuus 1

Keskustan kehittäminen

Eerikinkatu 32 – 34 /Vanha vedenjakelu	<i>Linjauksen tunnus 3.3.2</i>	<i>Muut linjaukset 2.3.7, 3.3.3, 3.3.4</i>	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvualueelle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7).
---	--------------------------------	--	--

			Entistä vedenjakelun korttelia kehitetään yhdessä kumppanin kanssa (3.3.3). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia (3.3.4) keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä (2.3.7). Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.						
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Kumppanin valinta, kehittämissuunnitelma		Asemakaava-luonnos		Asemakaava-vaehdotus		Asemakaava KV		
KITO	Kumppanin valinta, kehittämissuunnitelma								
Vesiliikelaitos									

Herrainkulma/ Marina-Linnank24	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.2	<i>Muut linjaukset</i> 2.3.7, 3.3.4, 3.3.5	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.						
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaava KV						
KITO			Maankäyttö-sopimus						
Vesiliikelaitos									

Hämeenkatu/ Vä-hä-Hämeenkatu; Aura-Tavast, työ-terveystalo ym	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.2	<i>Muut linjaukset</i> 2.3.7, 3.3.4	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.						
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
YTO	Asemakaava-luonnos		Asemakaava-vaehdotus		Asemakaava KV				
KITO					Maankäyttö-sopimus				
Vesiliikelaitos									

Matkakeskus	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.1.3	<i>Muut linjaukset</i> 3.3.7	Tavoitteena on vahvistaa Turun asemaa logistisena solmukohtana, missä kaikki liikenne- muodot yhdistyvät toisiinsa katkeamatta (3.1.3). Selvitetään hankkeen palvelukonsepti – eri käyttötarkoitukset ja rakentamisen määrä. Toteuttaa kestävän liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä (3.3.7)						
	TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019		Toteutus
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
KONHA	Kehittämissuunnitelma ja hankkeen käynnistäminen (Kh)								
YTO	Kehittämissuunnitelman valmisteluun osallistuminen		Asemakaava-luonnos		Asemakaava-vaehdotus		Asemakaava KV		
KITO	Kehittämissuunnitelma								
Vesiliikelaitos									

Österblad	<i>Linjauksen tunnus</i>	<i>Muut linjaukset</i> 2.3.7, 3.3.4	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaik-					
------------------	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Hankekokonaisuus 4

Blue Industry Park

	Linjauksen tunnus 3.3.1	Muut tot.linjaukset	Tavoitteena suunnitella Pernoon meri- ja metalliteollisuuteen keskittyvää tuotannollista kohdetta. Aluekokonaisuus, joka on yksi viidestä strategisista maankäytön hankkeesta ja muiden ohella tukee Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää. Alueen kehittämistä koordinoidaan kehittämissuunnitelman pohjalta.						
			TA 2016		TS 2017		TS 2018		TS 2019
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	Kaavatalous netto milj. €
KONHA	Kehittämissuunnitelma								
YTO			Asemakaavaluonnos		Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV		
KITO									
Vesiliikelaitos									

4.5 Strategiset maankäytön hankkeet, kh

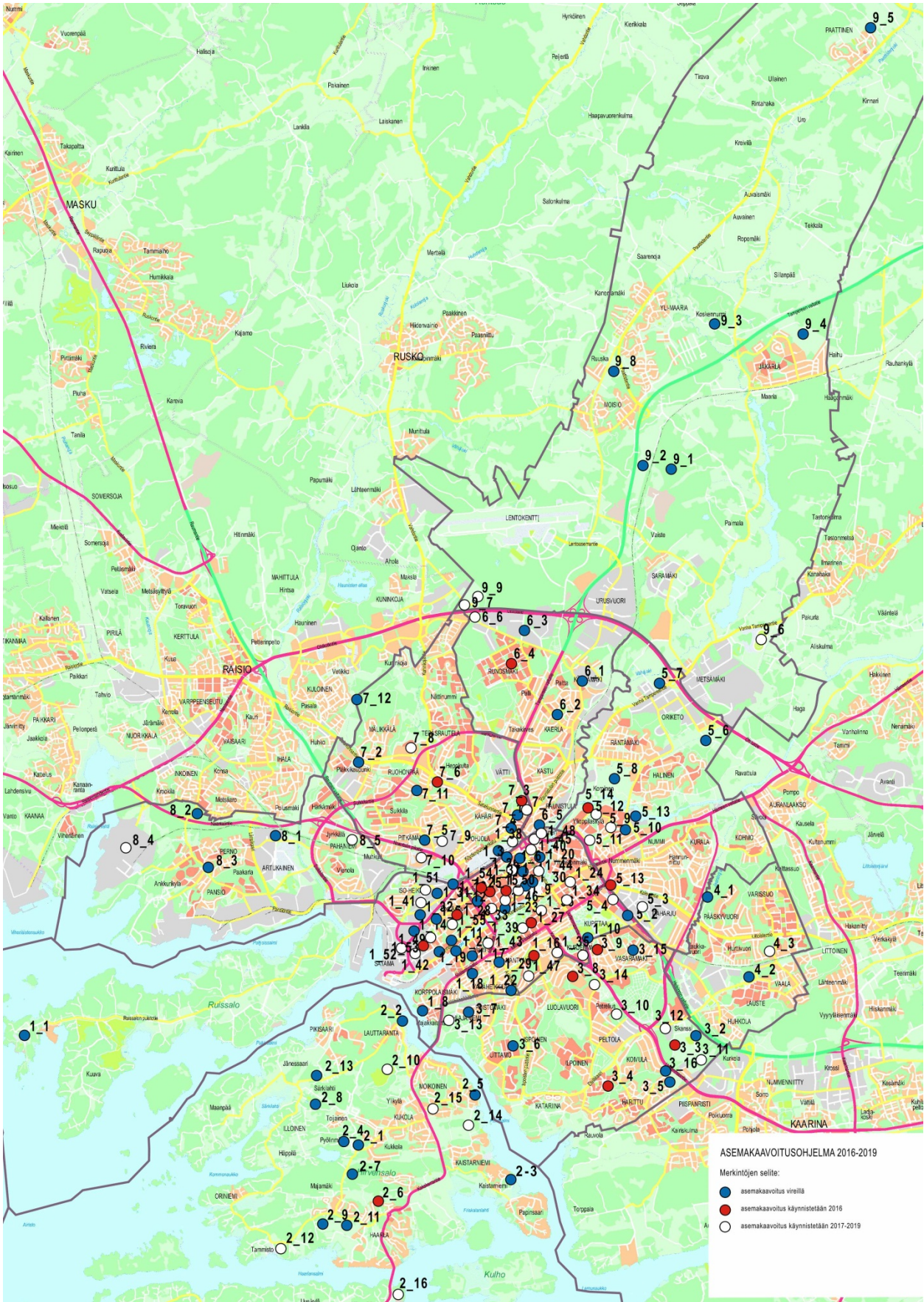
Asemakaavoitusohjelma - käynnissä olevien ja toimintasuunnitelmakaudella käynnistettävien asemakaavojen hyväksyminen:

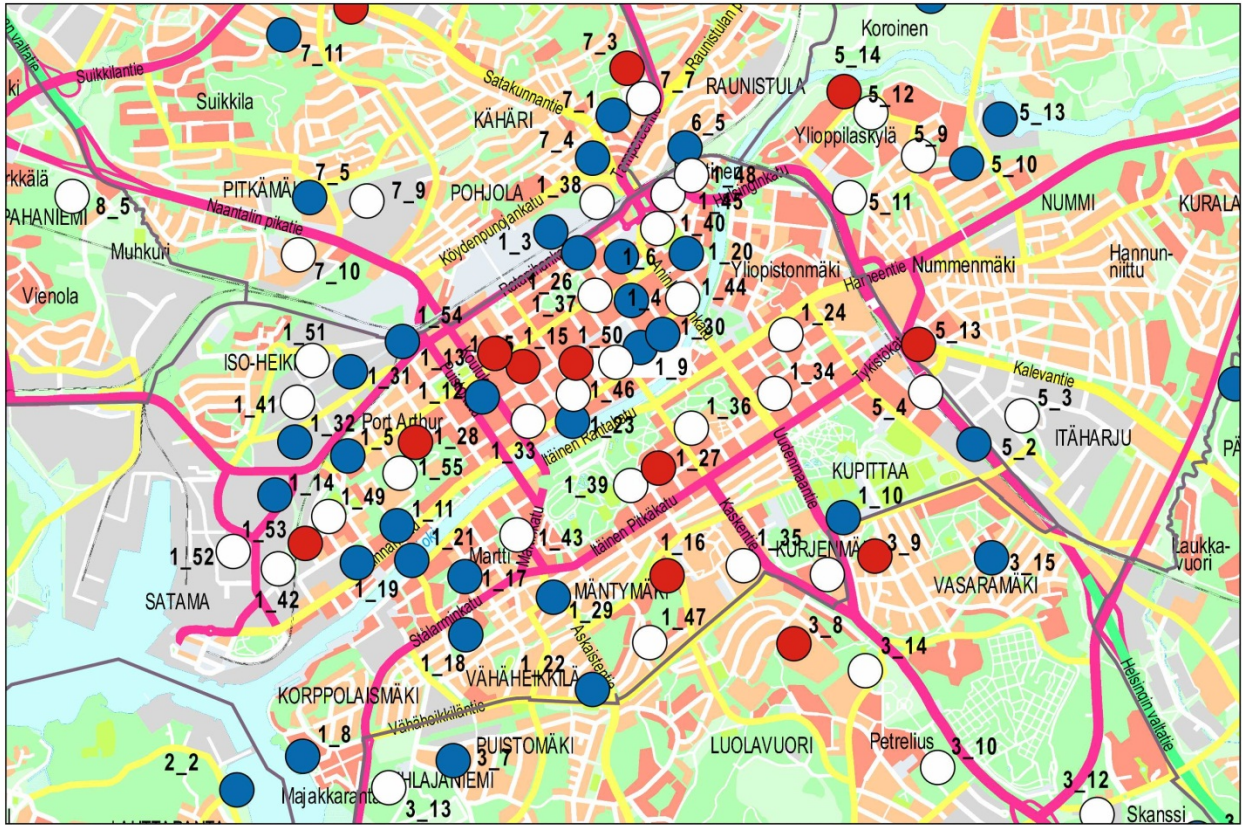
Asemakaavoitusohjelma esitetään hyväksyttäväksi sitovana vuosille 2016–2017 ja ohjeellisenä sen jälkeen. Ympäristötoimialan operatiivisessa sopimuksessa vuodelle 2016 on kuvattu vuosineljänneksittäin kaavojen suunniteltu eteneminen. Vuonna 2016 esitetään käynnistettäväksi vuodelle 2018 hyväksymiskäsittelyyn ohjelmoituja asemakaavoja.

TOIMINTASUUNNITELMAKAUSI					
ENN 2015	TAE 2016	TS 2017–2019			
2015 hyväksyttävät asemakaavat	2016 hyväksyttävät asemakaavat	2017 hyväksyttävät asemakaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	Kauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
18 kpl, joista 5 strategista* (hyv. kursivilla)	21 kpl, joista 6 strategista*	26 kpl, joista 6 strategista*	23 kpl, josta 4 strategista*	21 kpl, josta 6 strategista*	32 kpl
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN					
*Fortuna – hyv. 11.5.> valitus HO	*Ruusukortteli/ TVT 1-12	*Herrainkulma/ Marina-Linnank. 24 (MKS) 1-23	*Hämeenkatu – Vähä-Hämeenkatu (MKS) 1-24	*Eerikinkatu 32–34 1-33	Asesepänkatu/ Martti 1-43
*Logomon silta ja parkki 1-3	Kakolan puhdistamon laajennus 1-11	*Turku Energian tontti 1-19	Käsityöläiskatu 10 1-25	*Matkakeskus 1-38	Hector ja Diana/ verohallinto 1-44
Brahe-center (MKS) 1-4	Puutarhakatu 41 (MKS) 1-5	*Österblad (MKS) 1-30	Puutarhakatu 55 (MKS) 1-53	*Uusi siirtolapuutarha 1-55	Kauppahallin kortteli/ Olympia 1-50
Sepänkatu 5 (MKS) – hyv. 4.3.> valitus HO	Port Aboa 1-8	Forum (MKS) 1-9	Ratapihankatu 16-24 (MKS) 1-26	Kakolan torni (MKS) 1-55	Klassikko-VPK 1-46
Synagoga (MKS) 1-6	Vierasvenesataman ravintolan laajennus 1-21	Freya/ Kristiinankatu 10A 1-15	Rauhankatu 14b/ TVT (MKS) 1-54	Kauppaopisto (MKS) 1-34	Käpytie – Toivolankatu 1-47
Tallimäenkenkä, päiväkotit – hyv. 15.6. – voimaan 1.8.		Kurjenlinna 1-10	Sirkkalankatu 35 – Sepänkatu 2 (MKS) 1-27	Kaupunginsairaala; pesula 1-35	Lokinkatu – Helsinginkatu 1-48
		Mäntymäki/ TVT 1-16	Sofiankatu (pk) – Kakolankatu 1-28	Ketarantien ympäristö 1-45	Luostarinkatu 5 1-36
		Ukkokodin laajennus (MKS) 1-20	Tonttumäki-Daniel Hjortin katu 1-18	Maariankatu 7 1-37	Merimieskoulu (MKS) 1-49
		Vilkkilänmäki (Tapulikatuterva-hovinkatu) (MKS) 1-17	Vanha Norssi (Steinerkoulu) 1-29	Sepänkatu 1 1-39	Tuureporinkatu 2b (MKS) 1-40
		Vähäheikkiläntie 37 (MKS) 1-22			
KAMPUS TIEDEPUISTO					
*TYKS U2 (MKS) – hyv. 15.6. – voimaan 1.8.	*Helsinginkatu III; Itäharjun liittämä 5-2	*Pääskylvuorenrinne 4-1	Tempo II (MKS) 5-13	*AMK Kampus ja Itäharjun silta (MKS) 5-4	
*Palloiluhalli – hyv. 20.4.				*Itäharjun aloitus-korttelit (MKS) 5-3	
LINNAKAUPUNKI					
Jaakkoo-Taara – hyv. 20.4. – voimaan 13.6.	*Herttuankulma (MKS) 1-14	Aakenkatu (MKS) 1-13	*Kirstinpuisto (MKS) 1-31		Akselintie etelä (MKS) 1-41
			*Vaasanpuisto 1-32		Akselintie pohjoinen (MKS) 1-51
					Aurigan ympäristö 1-52
					Tullin ympäristö (MKS) 1-42
SKANSSI					
*Skanssin Vallikatu (MKS) – hyv. 1.6. – voimaan 1.8.		*Itä-Skanssi (MKS) 3-2			Eteläskanssi 3-11
		*Skanssinkatu etelä (MKS) 3-3			Skanssinkatu länsi 3-12
LOGICITY					
	*Maa-ainespuisto 9-1				
	*Mustasuo (MKS) 9-2				
HALISTENVÄYLÄ					
	*Koroistenkaari (MKS) 5-6	*Koroinen 5-8			
BLUE INDUSTRY PARK					
				*Blue Industry Park 8-4	

MUUT PALVELUALUEITTAIN					
2015 hyväksyttävät asemakaavat	2016 hyväksyttävät asemakaavat	2017 hyväksyttävät asemakaavat	2018 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	Toimintasuunnitel- makauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
2 Saaret					
Saaronniemen leirin- täalue 1-1	Moikoisten itäranta 2-5	Illoistenjärvi pohj. (MKS) 2-4	Karhunahde/ Ääriä 2-6	Harkkionmäki (MKS) 2-9	Haarlanlahti 2-11
Marjamäki (MKS) 2-1		Kaistarniemi III 2-3	Metsola (MKS) 2-7	Honkaistentie 68-70 2-15	Margareetta 2-12
Vanha Kaksikerrantien ranta ja kelluvat talot 2-2			Särkilähti (MKS) 2-8	Syvälähti (MKS) 2-10	Päivärinne 2-13
Harjattula (MKS) – hyv. 4.3.> valitus HO					Satava Tammivalka- ma 2-16
					Sorttamäki ja Uitta- mon silta 2-14
3 Skanssi - Uittamo					
Mustikka/ Kirsikkatie 20 3-15	Kaarningon pump- paamo 3-16	Kaarninko, Harittu 3-5	Syreenikuja 3-9	Kaupunginpuutarhan alue 3-10	Heikkilän kasarmi 3-13
		Kannuskatu, Uittamo (MKS) 3-6		Korpilahdentie (MKS) 3-7	Honkamäenpuisto 3-14
		Luolavuoren vanhain- koti 3-8		Murkionkatu/ Haritun koulutontti 3-4	
4 Varissuo-Lauste					
	Kuusimäki (Lauste täydennys) 4-2				Itäkaari 4-3
5 Nummi-Halinen					
Aitiopaikka (MKS) – hyv. 1.6. > valitus HO	Orikedon liittymä 5-7		Inspektorinkatu/ TYS (MKS) 5-14	Aitio Centrum (Cari- bia, Nummen kes- kuspuisto) (MKS) 5-11	Kuikkulankenttä/ TYS (MKS) 5-12
			Uhrimäki (MKS) 5-10		Vesilaitoksen tontti 5-13
6 Runosmäki-Raunistula					
Hellas (MKS) 6-1	Kärsämäen urheilu- puisto 6-2	Runosmäen kylätalo 6-4	Raunistulan pyörätie ja silta (MKS) 6-5	Liljalaakson kaupp- hanke (MKS) 6-6	
	Tiemestari (MKS) 6-3				
7 Länsikeskus					
Raunintie (MKS) 7-1	Työmiehenpuisto 7-2	Kastun koulu 7-3	Nuppulantie 40 (MKS) 7-6	Oikotien ympäristö (MKS) 7-7	Länsikeskuksen kehittäminen/Galleria 7-8
	Yrjänänaukio/ Pohjo- lan puutaloalue 7-4	Pitkämäen liikekeskus (MKS) 7-5	Yhdystie Myllyyn (Raisio) 7-12		Pitkämäenkatu (MKS) 7-9
		Teerikaripuisto/ Ylispääntie 7-11			Postikeskuksen alue (MKS) 7-10
8 Pansio-Perno					
	Artukaisten kampus (MKS) 8-1	Pernon koulu 8-3			Ojaranta–Jyrkkälä 8-5
	Upalingontie (MKS) 8-2				
9 Maaria-Paattinen					
	Koskenurmi (MKS) 9-3	Jäkärilän Kaila 9-4	Jäkärilä/ Arkeologin- katu, Merovinkikatu 9-?	Metsämäen ravirata 9-6	Kauppakeskus Celsi- us 9-7
		Paattinen/ Isoisten- kadun jatke 9-5			Pihlajamäki 9-8
					Vahdontien liiketontti 9-9

Taulukossa maankäytön strategiset hankkeet on varustettu *llä. Hankkeiden kohdalla olevat numerot viittaavat alla oleviin karttoihin.

Asemakaavoitusohjelma - taloussuunnitelmakauden jälkeen käynnistettävät asemakaavat:

Ohjelmakauden ulkopuolella	
31 kpl	
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN	
	Hansakortteli
	Hämähäkkitorntti
	Kupittaaan siirtolapuutarha
	Linnankatu 55
	Mars-kortteli/ poliisilaitos
	Nunna -kortteli
	Tavara-aseman alue
KAMPUS TIEDEPUISTO	
	Itäharjun jatkokorttelit
LINNAKAUPUNKI	
	Isoheikkiläntie 4-8
SKANSSI	-
LOGICITY	
	Niittykulmatien ympäristö
	Suihkarintien ympäristö
HALISTENVÄYLÄ	
	-
MUUT PALVELUALUEITTAIN	
2 Saaret	
	Ruissalon telakka
	Hirvensalon pohjoisranta
	Moikoisten keskusta
	Höyhtinen
	Satava itäosa
3 Skanssi - Uittamo	
	AMI -kampus (Peltola)
4 Varissuo-Lauste	
	Itäkeskus
5 Nummi-Halinen	
	Jätteenpolttolaitos /vanha
	Ohikulkutien rinnakkaistie/ Hiisi
	TYS
	Raudikkokatu
6 Runosmäki-Raunistula	
	Fingrid/ johtokadut
7 Länsikeskus	

	Juhannuskukkulan koulutalo
	Liinahaankatu 28-32
	Satakunnantie Paalupaikka - Vakka-Suomentie
8 Pansio-Perno	
	Artukaisten paloasema
	Ankkurikylä
	Puolustusvoimat
9 Maaria-Paattinen	
	Maaria - Ilmarinen/ pientalot
	Messinkikatu itä

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi

Henkilöstöohjelman painopistealue	Alatavoite	2016
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Toimintaedellytykset ovat laadukasta työtä tukevat: resurssien riittävyys sekä työympäristön soveltuvuus työhön ovat kunnossa	Kunta10: resurssit työhön riittävät, mittariarvo pienempi kuin 0. Työpaikalla tehty riskien ja vaarojen analyysi, vähintään 95 % työpaikoista.
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Kriittinen osaaminen on määritelty ja osaaminen on riittävällä tasolla	Osaamiskartoitus laadittu SAP-järjestelmään, vakansseista 60 % tehty
Turku on vetovoimainen työnantaja	Paremmen johtamisen kokonaisuus edistää Turun kaupungin työpaikkojen vetovoimaisuutta	Kunta10: esimiestuki, kohtelun oikeudenmukaisuus, tulokset parantuneet edellisestä mittauksesta (2014)

6.1 Tunnusluvut

Tunnusluvut on käsitelty toimialan alaisten lautakuntien mukaan.

6.1.1. Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Tunnusluku								
Kysyntä/ tarve	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku (31.12.) ja väestönkasvu edellisestä vuodesta	1 vuosi	182.072 +1.847	183.824 +1.752		+1.300	+1.300	+1.300	+1.300
Asumisväljyys (m ² /hlö)	1 vuosi	38.2						
Asukasrakenne, %	1 vuosi							
- 0-14 v		12,8	12,9					
- 15-64 v		67,7	67,3					
- 65+		19,5	19,8					
Asuntokuntien määrä ja keskikoko (henkeä)	1 vuosi		45.750 1,79					
Yhden hengen talouksien lukumäärä ja osuus (%)	1 vuosi	50227 51,1						
Perheet	1 vuosi							
- lukumäärä		45750						
- keskikoko, henkeä		2,59						
Työpaikkojen määrä	1 vuosi							
Ympäristöterveydenhuollon valvottavien kohteiden määrä (sisältäen esim. elintarvikehuoneistot, koulut, päiväkodit)	1 vuosi			2971				
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä	1 vuosi		189					
Henkilöautotiheys (ha/1000 as)	1 vuosi		409					
Autoliikenteen määraindeksi	1 vuosi							
Pyöräilyn määraindeksi	2 vuotta							
Jalankulun määraindeksi	2 vuotta							

Volyyymi	Seuranta- väli	2013	2014	2015ENN*	2016	2017	2018	2019
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm) kv	1 vuosi	11	15	21*	18	23	19	23
Hyväksytyjen asemakaavojen (kv) sisältämä kerrosalan lisäys yhteensä (kem ²)	1 vuosi	209.790	267.080	788.800*	162.500	162.500	162.500	162.500
- pientalot (AO, AP)		21.860	17.140	61.200*	12.500	12.500	12.500	12.500
- kerrostalot (AK)		101.730	137.540	81.100*	102.000	102.000	102.000	102.000
- elinkeino		86.200	112.400	646.500*	48.000	48.000	48.000	48.000
Kaupungin maalle sijoittuvan asemakaavojen asuinkerrosalan osuus (%)	1 vuosi				>20 %	>20 %	>20 %	>20 %
Laatu- ja vaikuttavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eheä ja kustannustehokas yhdyskuntarakenne – asemakaavoitettu alue laajenee olevan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen								
Kaava/ tonttivarannon riittävyys	1 vuosi							
- omakotitontit (AO)								
- pientalotontit (AP, AR)								
- kerrostalot (AK)								
- elinkeinotontit								
Asemakaavapäätösten pitävyys, % (ratkaisujen lkm)	1 vuosi	100 % (5 kpl)	86 % (7 kpl)					
Asukastiheys (asukkaita/maakm ²)	1 vuosi		748					
Asunnot	1 vuosi							
- lukumäärä, yhteensä		109.342						
- pientaloissa, %		25,6						
- kerrostaloissa, %		72,8						
Asuntokuntia omistusasunnoissa, %	1 vuosi		51,1					
Asemakaavojen sijoittuminen jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeille (SYKE:n urban zone vyöhykkeet)	1 vuosi							
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista	5 vuotta							
Suomalaisten kokonaismielikuvat kaupungeista asuinpaikkoina (Taloustutkimuksen säännönmukaisesti tekemä)								
Muuttohalukkuus (taloustutkimuksen säännönmukaisesti tekemä)								
Muuttovoitto / -tappio	1 vuosi		850					
Kasvihuonepäästöjen määrä	1 vuosi	1147,2	1071,5	vähenee		vähenee		
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät	1 vuosi	8	0					
Palvelun saatavuus ja kattavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asemakaavoitettu alue, km ²	1 vuosi	97,3	97,5					
Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen (%)	1 vuosi	60 %	60 %	60 %				
Palvelun tuottavuus ja tehokkuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ympäristötoimialan kustannus €/asukas (kaavoitus, liikenne- ja katusuunnittelu, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto) (pl. seudullinen joukkoliiken-	1 vuosi	40,69	40,61					

ne)								
Ulkoisen rahoitus ympäristön- suojelelun tutkimus- ja kehittä- mistoimintaan	1 vuosi	260.000	122.300					

6.1.3. Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tunnusluku								
Kysyntä/ tarve	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Joukkoliikenteen kulkutapa- osuus	harvem- min kuin 1 vuosi							
Volyyymi	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät - kaupunkiseutu (sis. Turku) - Turku sisäinen (milj. matkaa)		- 21	22,1 20,0					
Seudullisen joukkoliikenteen liikenteen osto M€ - koko seutu - Turun sisäinen liikenne		- 36,2	39,9 36,0					
Seudullisen joukkoliikenteen lipputulot M€ - koko seutu - Turun sisäiset linjat ja tuotot		- 20,4	23,7 21,3					
Laatu- ja vaikuttavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen asiakastytyväisyys - koko seutu		3,9	4,2					
Palvelun saatavuus ja kat- tavuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Joukkoliikenteen matkustaja- määrä/asukas, Turku (strate- gian mittari)		116	111					
Palvelun tuottavuus ja te- hokkuus	Seuranta- väli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Seudullisen joukkoliikenteen kustannus - kustannukset / asukas (koko seutu) - kustannukset / asukas (Tur- ku)		- 88,0	57,9 80,7					
Joukkoliikenteen ostoliiken- teen kustannus, keskiarvo, e/ajotunti, kaupunkiseutu (30.6.2014 saakka vain Tur- ku)		62,1	61,5					

6.1.4. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Tunnusluku								
Kysyntä/ tarve	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	väli							
Materiaalikierrätyksen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	35 %	36 %					
Energiahyödyntämisen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	63 %	62 %					
Kaatopaikkasijoituksen osuus (%) yhdyskuntajätteestä	1 vuosi	2 %	2 %					
Volyymi	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	väli							
Yhdyskuntajätteen kokonaismäärä (tn/vuosi)	1 vuosi	95 000	97 000					
Laatu- ja vaikuttavuus	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	väli							
Palvelun saatavuus ja kattavuus	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	väli							
Palvelun tuottavuus ja tehokkuus	Seuranta-	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	väli							
Jätehuollon kustannus € /asukas - viranomaisalue	1 vuosi	56,7 €	57,7 €					

7.1 Muut kaupunkitason ohjausasiakirjat

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma	Tavoitteet ja toimintapolitiikka rakennetun ympäristön laadun parantamiseksi
Itämerihaasteen toimenpideohjelma	Ohjaa ja koordinoi Turun kaupungin Itämeritoimenpiteitä vuosina 2014-2018
Kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma	Kuntien maanhankinta, maankäytösopimusten periaatteet, tontinluovutus, asemakaavojen toteutumisen edistäminen, haja-asutusalueelle rakentaminen, asuntotuotannon määrälliset ja laadulliset tavoitteet vuoteen 2025 asti
Maakuntakaava	Turun kaupunkiseudun maankäyttö ja kehittäminen
Maakuntastrategia	Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin hankkeet
Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimus 2012 - 2015	Kuntien ja valtion yhteinen tahtotila ja toimenpiteet rakennemallin toteuttamiseksi
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	Sisältää pitkän ajan suunnitelman melun aiheuttamien haittojen vähentämiseksi sekä ehdotukset keskeisimmistä meluntorjuntatoimista lähivuosille
Rakennusperintöohjelma	Linjaus rakennetun ympäristön vaalimisen ja rakennussuojelun periaatteista, joita sovelletaan ohjeellisenä rakennettua ympäristöä koskevissa suunnitelmissa, toimenpiteissä ja päätöksissä
Runkobussilinjaston kehittämisohjelma vuosille 2012 - 2020	Kehittämissuunnitelma
Sopimus seudullisesta joukkoliikenteestä	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Sopimus yhteisestä jätehuoltolautakunnasta	Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta
Tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohe	KILA Investointiohjelma ja sen tarvitsemat YTO palvelut
Turun kaupungin kaavoitus- ja toimenpideohjelma rakennemallin toteuttamiseksi	Kaavoitusohjelma ja valmiiden asemakaavojen varanto, arvio rakentuvista asunnoista ja asukkaiden määrästä, arviot rakentuvista työpaikka-alueista vuosille 2015–2018, suuntaa-antavana vuoteen 2025 asti
Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035	Kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja vetovoiman edistäminen, väestö- ja työpaikkatavoitteet ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen vuoteen 2035 asti
Turun seudun rakennemallialueen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035	Seudun liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat, pääteemat ja toimenpiteet
Vesihuollon kehittämissuunnitelma	Sisältää alueet, jotka on tarkoitus saattaa vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkoston piiriin

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma	Suunnitelman perusteella toteutetaan vuosittaista ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ym. ympäristölakien valvontaa toimialalla
Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2015 - 2019	Ohjelman perusteella laaditaan vuosittain ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma